

POSTANOWIENIE

27 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 27 października 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa W. J.

przeciwko S. W.

z udziałem interwenienta ubocznego A. spółki akcyjnej w W.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej W. J.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 8 grudnia 2022 r., V ACa 192/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) odstępuje od obciążenia powoda W. J. kosztami postępowania kasacyjnego,

3) przyznaje adwokatowi T. M. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Katowicach kwotę 1250 (tysiąc dwieście pięćdziesiąt) zł, w tym podatek od towarów i usług, kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

[SOP]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach, w sprawie z powództwa W.J. przeciwko S.W., przy udziale interwenienta ubocznego T. Spółki Akcyjnej w W., o ochronę dóbr osobistych i zapłatę, na skutek apelacji powoda od

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z 4 marca 2021 r., sprostował w zaskarżonym wyroku oczywistą niedokładność w oznaczeniu stron w ten sposób, że wpisał przed oznaczeniem przedmiotu postępowania sformułowanie: „przy udziale interwenienta ubocznego T. Spółki Akcyjnej w W.” (pkt I), oddalił apelację (pkt II) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt III-IV).

Strona powodowa wniosła skargę kasacyjną, w której żądała uchylenia wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie żądała uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi II instancji. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona powodowa wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Strona pozwana złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Strona skarżąca nie wskazała konkretnych argumentów umożliwiających przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Poprzestała na przedstawieniu innej oceny prawnej niż ta przyjęta przez sąd II instancji. Tymczasem Sąd II instancji dokonał szczegółowej oceny sprawy, zarówno na płaszczyźnie ustaleń faktycznych jak i ocen prawnych. Podkreślił, że samo subiektywne poczucie krzywdy powoda i jego przekonanie o zasadności swojego stanowiska, nie może zastąpić procesowego wykazania, zgodnie z ogólną regułą dowodową art. 6 k.c. wszystkich przesłanek odpowiedzialności pozwanego. Strona skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarła ponadto odesłanie do uzasadnienia zarzutów skargi, a tak sformułowane motywy wniosku nie odpowiadają wymaganiom stawianym tej części skargi, która stanowi odrębną samodzielną całość i jako taka podlega ocenie na etapie postępowania w ramach tzw. przedsądu.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. O kosztach pełnomocnika z urzędu orzeczono na podstawie § 8 pkt 3, § 14 pkt 1 ppkt 2 w zw. z § 16 pkt 4 ppkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.).

(M.M.)

